

Referat fra åpent møte arrangert av FUG 18. februar 2010: ”Farmasøytisk hjelpearbeid – Hva er status?”

Nærmere 100 personer møtte opp på hotel Scandic Edderkoppen i Oslo, noe som vitner om stor interesse for temaet og for FUG. Ulike aktører i farmasøytisk hjelpearbeid belyste temaet farmasøytisk bistandsarbeid; FUG som bistandsorganisasjon, samt representanter fra apotekkjedene, legemiddelindustrien og universitetet.

Møteleder **Kirsten Myhr**, leder i RELIS Øst, ønsket velkommen. Hun fortalte at hun selv første gang stiftet bekjentskap med FUGs franske moderorganisasjon PSF (Pharmaciens Sans Frontieres) da en norsk journalist tok opp om problemer rundt legemiddeldonasjoner i 1995 i forbindelse med krigen på Balkan, hvor hun også selv jobbet en periode. I ettertid ble det laget både norske og internasjonale retningslinjer for legemiddeldonasjoner. Planløse legemiddeldonasjoner utgjør likevel fortsatt en stor utfordring i dag.

Kirsten Myhr

Anne Sveaass

Anne Sveaass, leder i FUG, startet med innlegget ”**Farmasøyter Uten Grenser – en unik hjelpeorganisasjon**”. Ingen andre bistandsorganisasjoner er spesialisert på legemidler, derfor er FUG unik. FUG profilerer farmasøyter som yrkesgruppe, fordi folk ser nytten av farmasøytens arbeid.

FUG er en ny organisasjon som ble stiftet i 2005, og har 200 medlemmer. FUG er basert på frivillig arbeid, rundt 20 personer arbeider aktivt for FUG. Norsk Farmasøytisk Selskap utfører daglige sekretariatsoppgaver og er en svært viktig bidragstyer til FUGs arbeid. FUG opprettet nylig en fanside på Facebook, som allerede har over 700 medlemmer. Nylig har samarbeidet med FUG i Sverige og Danmark blitt styrket. Et felles skandinavisk prosjekt om forfalskede legemidler er i emning. Anne fortalte videre om FUGs prosjekt i Zambia og om studentgruppa i UiO sitt prosjekt i Mali.

Videre trakk Anne fram at FUG etterhvert har etablert seg som et knutepunkt for farmasøytisk bistandsarbeid. FUG har for eksempel kontakt med norske farmasøyter som arbeider i Malawi og Nepal. FUG ble kontaktet da Helsesenter for papirløse emigranter ble opprettet og er med i det nyetablerte Norsk helsenettverk for utvikling. FUG har også videreformidlet en farmasøytstilling for Leger Uten Grenser og for WHO.

Anne avsluttet med oppfordringen ”Farmasøyt, engasjer deg!”. FUG trenger både aktive og passive medlemmer. Alle kan følge FUGs arbeid gjennom FUGs nyhetsbrev ”Grenseløst”. På Facebook kan man også delta aktivt i diskusjoner.

Margrethe Sunde, kjededirektør i Apotek 1, fortsatte med ”**Farmasøytisk hjelpearbeid sett fra apotekkjedene**”. Hun poengterte at medlemstall er viktig for FUGs troverdighet. Apotekansatte er en viktig gruppe når det gjelder engasjement for FUG, apotekene har tradisjon for å engasjere seg. Hun rådet FUG til å bli tydeligere og tøffere.

Apotek1 støtter studentenes prosjekt i Mali, og engasjerer seg direkte i prosjektet. De setter krav om kostnadseffektivitet og faglighet, og ønsker å bidra langsiktig. Margrethe understreket at langsiktighet samt personlig engasjement er viktig. Hun trakk fram noen suksessfaktorer for å LYKKES (Langsiktighet, Ydmykhet, Konkret, Krevende, Engasjert, Samarbeid).

Margrethe Sunde

Deretter var det legemiddelindustrien sin tur, representert ved **Unni Hjelmaas**, administrerende direktør i Roche Norge, som snakket om. ”**Farmasøytisk hjelpearbeid sett fra legemiddelindustrien**”. Legemiddelindustrien opererer i et marked og må tenke på inntjening. Det koster 12 milliarder kroner å utvikle et nytt legemiddel. Av patenttiden på 20 år går 13 år med til å utvikling før legemiddelet er på markedet. Selv om legemiddelindustriens viktigste bidrag er å være innovative og skape nye legemidler har de likevel et opplagt samfunnsansvar.

Legemiddelindustrien bidrar blant annet gjennom prispolitikk. Roche har for eksempel 18 legemidler på ”Essential drug list”. Disse patenterer de ikke i de fattigste landene. Legemiddelindustrien er opptatt av samarbeid med myndigheter og organisasjoner og av

opplæring og utdanning av helsepersonell. Unni kom deretter med konkrete eksempler fra ulike prosjekter Roche er engasjert i, som AmpliCare, TTI (technology transfer initiative), CARE, Childrens walk i Malawi, Phelophepa (betyr ren god helse, og er et tog som stopper på 36 ulike steder i Afrika og tilbyr helsehjelp) og donasjon av Tamiflu til fattige land.

Unni Hjelmaas

Karen Marie Ulshagen, instituttleder ved Farmasøytisk institutt ved Universitetet i Oslo, snakket deretter om **”Farmasøytisk hjelpearbeid sett fra universitetet”**. Universitetets utgangspunkt er kunnskap. Kunnskap er godt egnet ressurs i utviklingsarbeid; kunnskap kjenner ingen grenser, det er en global ressurs og den blir mer verdt når den deles.

Forskningsmiljøer ved Farmasøytisk Institutt har samarbeidsprosjekter med utviklingsland. Begge parter drar like mye nytte av dette, i motsetning til tradisjonelt bistandsarbeid. Karen Marie trakk fram utvikling av personlige relasjoner som suksessfaktorer i disse prosjektene, der kommunikasjon og forståelse kan være utfordrende.

Et eksempel på et slikt prosjekt er professor Berit Smestad Paulsen sitt samarbeid med forskningsmiljøer i Mali på medisinplanter. Dette har resultert i seks avlagte doktorgrader i Norge og Mali, 36 vitenskapelige publikasjoner, 22 norske mastergrader og 65 mastergrader i Mali. Det arbeides også med en EU-søknad (MUTHI) innen tradisjonell medisin og etnofarmakologi, sammen med et forskningsmiljø i Bergen samt flere afrikanske land. Videre tilbyr Farmasøytisk institutt studieemnene FRM5630 (Use of medicines in a global society) og FRM5420 (Etnofarmakologi).

Karen Marie Ulshagen

Karita Bekkemellem, administrerende direktør i Legemiddelindustriforeningen, oppsummerte tilslutt møte med ”**Hvordan jobber vi sammen - oppsummering**”.

Hun fortalte om sitt eget engasjement for kvinners rettigheter og kjønnslemlestelse som hun fikk gjennom sitt arbeid i politikken.

Karita poengterte at uten legemidler som verktøy er det vanskelig å yte helsehjelp. Derfor er ulike farmasøytiske aktører viktig i bistandsarbeid. Særlig vaksiner kan bedre mange menneskers helse.

Hun har stor tro på at legemiddelindustrien i samarbeid med organisasjoner som FUG og myndigheter kan utrette noe. Det er videre avgjørende å samarbeide med myndighetene i det landet man driver hjelpearbeid. Infrastruktur er også avgjørende for at hjelp når fram.

Legemiddelpolitikk er fraværende i den norske bistandspolitikken. Karita oppfordret til å utfordre myndighetene på en ny måte.

Karita Bekkemellem

Innleggene ble etterfulgt av **diskusjon**. Noen punkter fra diskusjonen:

- Det ble uttrykt stor tro på FUG og viktigheten av farmasøytisk bistandsarbeid fra mange hold.
- Bistandsorganisasjoner, legemiddelindustrien og myndigheter må fokusere på å arbeide sammen i stedet for å kritisere hverandre for å oppnå resultater.
- Å øke medlemstallet er viktig for bygge FUG videre. Hvordan skal vi få FUG til å bli større? Salen ble oppfordret til å tenke i gjennom hva som skal til for at FUGs medlemstall skal være 2000 om ett år. Hvis alle verver noen, blir vi fort flere. Alle, ikke bare farmasøyter, er ønsket som FUG-medlemmer, så verv gjerne venner og familie.

Farmasøyter Uten Grenser

FUG Norge

- FUG bør først fokusere på å fortsatt oppnå konkrete resultater i Zambia. Samtidig er det ikke noe galt i å sette en politisk agenda. Man kan sette seg en målsetning om at bistandsminister Erik Solheim bør ha diskutert legemiddelrelaterte problemstillinger i media minst fem ganger på et år.
- For å selge FUG i media bør man gå ut med konkrete historier.
- Det ble oppfordret til å fokusere på å bekjempe falske legemidler, som er et stort globalt problem.
- Aktivitetsgruppa informerte om at FUG tilbyr infomøter på arbeidsplasser, og oppfordret til å ta i mot dette tilbudet.
- FUGs studentgruppe i Bergen selger vafler på "Internasjonal uke", som arrangeres hvert år. Dette er en fin måte å informere om FUG på. Studentene har opplevd at folk er veldig interessert i FUG, og at FUG er lett å selge.
- Det ble foreslått å opprette en egen årlig "FUG-dag". Dette kan øke engasjementet og er salgbart ovenfor media.

Flere bilder fra møtet finner du på FUGs Facebookside "Farmasøyter Uten Grenser".